

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การศึกษารูปแบบการขยายตัวของแหล่งเสื่อมโทรม
ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางสาว ยาใจ กอนวงษ์

วิทยาศาสตร์ สาขาภูมิศาสตร์

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัมภางค์ ไปราณนท์ ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ กรรมการ

อาจารย์ ดร.เสนห์ ญาณसार กรรมการ

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์หลักของการศึกษาเรื่องนี้คือ 1. เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของการย้ายถิ่น
เข้ากับการเพิ่มประชากรตามธรรมชาติ ที่มีต่อการขยายตัวของแหล่งเสื่อมโทรมในเขตเทศบาล
นครเชียงใหม่ 2. เพื่อหาปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ประชากรเลือกเข้าไปอาศัยอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม
ในชุมชนที่ศึกษา 3. เพื่ออธิบายรูปแบบการขยายตัวของแหล่งเสื่อมโทรมในเขตเทศบาลนคร
เชียงใหม่ วิธีการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย การสำรวจภาคสนามและการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือน
ตามแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจำนวน 168 ครัวเรือน ในแหล่งเสื่อมโทรม 5 ชุมชน การวิเคราะห์
ข้อมูลกระทำโดยการใช้อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ยและทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า การขยายตัวของแหล่งเสื่อมโทรมในชุมชนที่ศึกษาเกิดจากอิทธิพลของการ
เพิ่มประชากรตามธรรมชาติมากกว่าการย้ายถิ่นเข้า ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ประชากรเลือกเข้าไป
อาศัยอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรมที่ศึกษาคือ ญาติพี่น้องและเพื่อนที่อาศัยอยู่ในชุมชนชักรวน รองมาคือ
ย้ายตามคู่สมรส การขยายตัวของแหล่งเสื่อมโทรมได้ขยายตัวไปในบริเวณที่เป็นที่เช่าจากเทศบาล
มากที่สุด รองมาคือ การขยายตัวไปโดยการบุกรุกที่เทศบาลที่ทิ้งไว้ให้ว่างเปล่าอยู่ การขยายตัว
ได้เกิดขึ้นในช่วง พ.ศ. 2510-2519 มากกว่าช่วงอื่น ๆ รองมาคือ การขยายตัวในช่วง พ.ศ.
2520-2529

Research Title The Study of Growth Pattern of Slums in
Chiang Mai Municipality

Author Ms. Yajai Konwong

M.S. (Geography) Master of Science in Geography.

Examining Committee Assistant Prof. Usdanka Porananond Chairman
Associate Prof. Dr. Manat Suwan Member
Lecturer Dr. Sanay Yarnasarn Member

Abstract

The main objectives of this study are first, to compare the effects of migration and natural increase of population on growth of slums in Chiang Mai Municipality; second, to determine factors affecting decision to migration into slums and third, to describe growth patterns of slums in Chiang Mai Municipality. Data were collected by field survey and interviewing of 168 heads of household in 5 slums. The analysis of data was done by using percentage and mean, then the hypotheses were tested by using chi-square test.

The result shows that the expansion of the studied slums was due to natural increase of population rather than migration. Persuasion of relatives and friends in slums was the most important factor affecting slums dwellers decision to move into slums. Moving in following marriage was another major factor. The highest growth of slums occurred in the rented areas which belong to Chiang Mai Municipality. Besides, the growth occurred in barren areas of the municipality. The greatest expansion of the slums occurred during 1967-1976, lesser occurred during 1977-1986.